Муниципальное казенное учреждение
«Управление образования»
Муниципальное бюджетное учреждение дополнительного образования
«Центр внешкольной работы»
Камско-Устьинского муниципального района Республики Татарстан

Принята на заседании Педагогического совета Протокол № 1 от «29» августа 2024 г.	«Утверждаю» Директор МБУДО «ЦВР» ______ Загидуллина Л. И. Приказ № 42 от «29» августа 2024 г.

Дополнительная общеобразовательная общеразвивающая программа

«Яшьлек театры»

Направленность: художественная
Возраст обучающихся: 12-17 лет
Срок реализации: 2 года

Автор-составитель:
Хайруллина Рамзия Хикматовна,
педагог дополнительного образования

пгт. Камское Устье, 2023 г.

Информационная карта образовательной программы

1	Образовательная организация	МБУДО «Центр внешкольной работы» Камско-Устьинского муниципального района Республики Татарстан
2	Полное название программы	Дополнительная общеобразовательная общеразвивающая программа «Яшьлек театр тугэрэге»
3	Направленность программы	художественная
4	Сведение о разработчиках	Автор-составитель педагог дополнительного образования Хайруллина Рамзия Хикматовна
5 5.1.	Сведения о программе Срок реализации	 2 года
5.2.	Возраст обучающихся	12-17 лет
5.3.	Характеристика программы - тип программы - вид программы - принцип проектирования программы - форма организации содержания и учебного процесса	 Дополнительная общеобразовательная программа Общеразвивающая
5.4.	Цель программы	сәләтле балаларны барлау, аларның иҗади сәләтен күрү һәм үстерү өчен җирлек әзерләү.
5.5.	Образовательные модули (в соответствии с уровнями сложности содержания и материала программы)	Базовый уровень
6	Форма и методы образовательной деятельности	Практические занятия, групповая работа, тренинги по актерскому мастерству, беседа, игра-путешествие, экскурсия.
7	Форма мониторинга результативности	Текущий: наблюдение за детьми на каждом уроке. Промежуточные: праздники, соревнования, зачеты, конкурсы. Итог: участие в концерте, постановка спектакля, открытые уроки.
8	Результативность реализации программы	Показ изученных спектаклей в Старо - Казеевском детском саду, перед школьниками, на родительских собраниях, в сельских Домах культуры , библиотеке; участие в районных, межрайонных, республиканских конкурсах.
9	Дата утверждения и последней корректировки	

Оглавление

1. Пояснительная записка
2. Учебно- тематический план
3. Содержание программы
4. Организационно-педагогические условия реализации программы
5. Список литературы
6. Календарный учебный график
7. Приложение

Пояснительная записка

Программа разработана на основе следующих нормативных документов:

1. Федеральный закон об образовании в Российской Федерации от 29.12.2012 № 273-ФЗ (с изменениями и дополнениями).
2. Федеральный закон от 31 июля 2020 года №304 – ФЗ «О внесении изменений в федеральный закон «Об образовании в Российской Федерации» по вопросам воспитания обучающихся».
3. Концепция развития дополнительного образования детей до 2030 года, утвержденная Распоряжением правительства РФ от 31.03.2022 № 678-р.
4. Федеральный проект «Успех каждого ребенка» в рамках Национального проекта «Образование», утвержденного Протоколом заседания президиума Совета при Президенте Российской Федерации по стратегическому развитию и национальным проектам от 03.09.2018 № 10.
5. Приказ Министерства просвещения России от 03.09.2019 № 467 «Об утверждении Целевой модели развития региональных систем дополнительного образования детей».
6. Федеральный закон от 13 июля 2020 года №189 – ФЗ «О государственном (муниципальном) социальном заказе на оказание государственных (муниципальных) услуг в социальной сфере» (с изменениями и дополнениями, вступившими в силу с 28.12.2022 г.).
7. Приказ Министерства просвещения Российской Федерации от 27 июля 2022 года №629 «Об утверждении Порядка организации и осуществления образовательной деятельности по дополнительным общеобразовательным программам».
8. СП 2.4. 3648-20, «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям воспитания и обучения, отдыха и оздоровления детей и молодежи», утвержденные Постановлением Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 28.09.2020 г. № 28.
9. Приказ Министерства просвещения Российской Федерации от 05 августа 2020 года №882/391 «Об организации и осуществлении образовательной деятельности при сетевой форме реализации образовательных программ» (с изменениями на 26 июля 2022 года).
10. Методические рекомендации по реализации дополнительных общеобразовательных программ с применением электронного обучения и дистанционных образовательных технологий (Письмо Министерства просвещения Российской Федерации от 31 января 2022 года №ДГ – 245/06 «О направлении методических рекомендаций»).
11. Устав МБУДО «Центр внешкольной работы» Камско - Устьинского муниципального района Республики Татарстан.

1. Направленность дополнительной образовательной программы.

Данная программа носит художественную направленность.

2. Новизна и актуальность, педагогическая целесообразность.

Программаның актуальлеге. Сәнгатьнең төрләре күп. Шулар арасында театр сәнгате аерым урын тота. Театр – ул искиткеч могҗиза. Могҗизаны бары хезмәт кенә тудыра. Хезмәткә мөнәсәбәт (бу очракта иҗади эш) кешенең рухи тормышында гаять әһәмиятле сыйфат. Бу уңайдан танылган педагог В.А. Сухомлинский болай дип язган: "Шатлык хисе көч куя, тир түгә һәм арыганлыкны тоя белгән кешегә хас. Балачак тоташ бәйрәм генә булырга тиеш түгел. Хезмәт киеренкелеге юк икән, бала өчен хезмәт бәхете дә юк. Шушы олы бәхеттән баланы мәхрүм итмәскә кирәк. Алар яшьтән үк хезмәтнең тәмен тоеп, үзләре эшләгән эшләрнең нәтиҗәсен күреп, горурланып үссеннәр". Танылган педагогның әлеге киңәшләре түгәрәк эшчәнлегемне оештыруда нигез буларак кабул ителде.

Түгәрәктә сәхнә теле, сәнгатьлелек, иҗадилык, бәйләнешле сөйләм үстерү игътибар үзәгендә. Бердәмлек, дуслык һәм башка кеше тормышындагы әһәмиятле проблемаларга да урын бирелә. Татар халкының язучылары, шагыйрьләре, драматурглары, артистларын, аларның иҗатларын өйрәнү дә мөһим. Сәхнә сәнгатенең асылына төшенү өчен татар халык мәзәкләрен, өзекләрне, язучыларның әсәрләрен сәхнәләштерү, татар сәхнәсенә нигез салчы күренекле шәхесләребезнең иҗатларын өйрәнү, башкалабыздагы бөек театрларга экскурсияләр оештыру да карала.

Түгәрәктәге балаларның әти-әниләре белән элемтәдә тору өчен аларның чыгышларын карарга чакыру файдалы. Экскурсияләрне олылар белән бергәлектә оештыру мәктәп – гаилә – укучы чылбырының нык булуын күрсәтә.

Күренекле шәхесләрне өйрәнү, танылган кешеләр белән очрашулар аша туган телгә һәм халкыбызга мәхәббәт, ихтирам хисләре тәрбияләнә.

"Яшьлек театр тугэрэгенен" эшчәнлеге милли традицияләрне халыкка җиткерүдә зур роль уйный, милли киемнәрнең кабатланмас бизәкләре халкымның үткәненә соклану хисләре тудыра, иң мөһиме: укучыларның сәләтләрен ачарга уй-хыялларын үстерергә мөмкинлек бирә, матурлыкны күрә белергә өйрәтә, иҗади эшчәнлекне баета.

"Яшьлек театры" түгәрәгенең максаты:

сәләтле балаларны барлау, аларның иҗади сәләтен күрү һәм үстерү өчен җирлек әзерләү.

Түгәрәк эшчәнлегенә куелган бурычлар :

- укучыларда актер осталыгының, сәхнә сөйләменең бердәм комплексын булдыру;
- коллективта бергә килешеп эшләү;
- эстетик тәрбия бирү;
- хезмәтне ярату, бирелгән эшкә җаваплы карап, җиренә җиткереп үтәү.

Көтелгән нәтиҗәләр

Өйрәнгән спектакльләрне Иске Казиле балалар бакчасында, мәктәп укучылары каршында, ата-аналар җыелышларында, авыл Мәдәният йортларында,

китапханәдә үткәрелгән чараларда күрсәтү; район, районара, Республика кысаларында үткәрелгән конкурсларда катнашу.

Программа 12-17 яшьлек укучылар өчен тәкъдим ителә. Түгәрәктә дәресләр тематикасы куелган максатларны күз уңында тотып төзелә. Укучыларның иҗади эшчәнлеген оештыру һәм теория һәм практикага бәйләп алып барыла

“Яшьлек театры” түгәрәгендә өйрәнеләчәк материал 2 уку елына исәпләнә.

Программа материалы түбәндәге сәгатьләр сеткасы буенча төзелә:

1 ел –144 сәгать. Шөгыльләр атнага 2 тапкыр, 2 шәр сәгать дәвамында үткәрелә.

2 ел – 216 сәгать. Шөгыльләр атнага 3 тапкыр, 2 шәр сәгать дәвамында үткәрелә.

Шөгыльләрнең формасы:

Практик дәрес, төркемнәрдә эшләү, актёрлык осталыгы буенча тренинглар, әңгәмә, уен-сәяхәт, экскурсия.

Балаларга сыйфатлы белем бирү максатыннан, шөгыльләр дистанцион укыту технологияләре һәм электрон ресурслар ярдәмендә дә үткәрелергә мөмкин (ZOOM, ватсап, һ.б.). Шөгыльләрне андый формада уздыру яңа буын укыту материалларын үз эченә алган цифрлы белем бирү ресурсларын җиңел куллanyрга мөмкинлек бирәчәк.

Контроль төрләре:

Агымдагы: балаларны һәр дәрестә күзәтү.

Арадаш: бәйрәмнәр, ярышлар, зачётлар, конкурслар.

Йомгаклау: концертта катнашу, спектакль кую, ачык дәресләр.

Данная программа ориентирована на формирование универсальных учебных действий.

Шәхес үстерү нәтиҗәләре:

- аралашу культурасын һәм кеше арасыда үзеңне дөрес тота белү кагыйдәләрен фориалаштыру;
- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру.

Метапредмет нәтиҗәләр:

- театр эшчәнлегенә омтылыш,үз-үзеңне камилләштерергә теләкне үстерү;
- мөстәкыйльлек, җаваплылык, активлык, пөхтәлек сыйфатларын үстерү;
- танып белүне, мөстәкыйль фикерләү сәләтен активлаштыру.

Белем бирү нәтиҗәләре (предмет):

- танып белү процессларын үстерү: игътибар, күзаллау, хәтер, образлы һәм логик фикерләүне камилләштерү;
- татар телендә җөмләдә сүз тәртибен һәм басымны дөрес кую, авазларны дөрес әйтү күнекмәрен үстерү;
- сөйләмнең тавыш сыйфатларын үстерү: дөрес сулау, артикуляция, тавыш көче; гәүдәне иркен тотарга өйрәтү; фантазияне, пластиканы формалаштыру;
- театр һәм театр сәнгате тарихы белән таныштыру;

- актер осталыгының теоретик нигезләрен бирү;
- спектакль өстендә эш этаплары белән таныштыру;
- сәхнәдә хәрәкәт кагыйдәләре белән таныштыру;
- грим салырга өйрәтү;
- иҗади һәм оештыру сәләтләрен үстерү.

Учебный (тематический план) дополнительной общеобразовательной общеразвивающей программы

Тематик укыту планы.

1 нче уку елы

№	Название раздела, темы	Количество часов			Форма организации занятий	Формы аттестации (контроля)
		всего	теория	практика		
1	“Театр яктылыкка, нурга илтә...” Сәхнә серләре.	22	16	8	Групповая	зачет
2	Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына виртуаль сәяхәт	16	14	2	Групповая индивидуальная	зачет
3	Актер осталыгы.	88	38	50	Групповая	зачет
4	Районыбыз талантлары.	12	8	4	Групповая	
5	Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына сәяхәт.	**6**	**2**	**4**	Групповая	экскурсия
	Барлыгы	**144**	**78**	**66**		

Программаның эчтәлеге

Темалар бүленеше түбәндәгечә бирелә:

***“Театр яктылыкка, нурга илтә...” Сәхнә серләре.* 22 сәг.**

Кереш дәрес. Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу. Мониторинг (Кушымта № 1)

Түгәрәк эшчәнлегенең максаты, бурычлары белән таныштыру.

Татар театры тарихы, анын беренче адымнары, үткән юлы.

Татар театрының бүгенгесе.

Драма жанры төрләре.

Әсәрне иҗат итәргә әзерләү, актерлык серләрен өйрәнү.

Хәрәкәтләр, мимика һәм гәүдә тотышы. Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.

Видеоязмалар карау.

Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына виртуаль сәяхәт. 16 сәг.

Театр тарихы белән танышу.

Театрда оештырыла торган махсус проектлар.

К.Тинчуринның “Сүнгән йолдызлар” спектаклен карау.

Театр буйлап экскурсия. (сайт буенча)

Актер осталыгы. 88 сәг.

Сәхнә теле. Сәнгатьле сөйләм. Рәсәйнең һәм Татарстанның халык артисты Илдус Әхмәтҗановның шигырь укуын аудиоязмада тыңлау.

Сәнгатьле уку. Батулла, Юныс Сафиуллин, Зөлфәт Хәким әсәрләрен сәнгатьле уку.

Т.Миңнуллинның «Кулъяулык»,   спектаклен карау.

Кечкенэ кулэмле эсэрлэр (скетч, мэзэклэр) ижат иту

Шаян сүз, үткен тел. Аның роле нидә? К.Насыйри мәзәкләрен сәнгатьле уку һәм сәхнәләштерү.

Татар халык әкияте “Алтын алмалар”ны сәхнәләштерү.

Актер осталыгы. Г.Тукайга багышланган декада.

Сәхнәдә үзеңне тоту серләре. Г. Тукай әсәрләренең геройлары сәхнәдә.

Районыбыз талантлары. 12 сәг.

Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән танышу:

Районның “Туфан Миннуллин ” музеена, мәктәп музеена сәяхәт. Мониторинг. (Кушымта № 2)

Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына сәяхәт. **6 сәг.**

Әти-әниләр белән бергә Г.Камал, К. Тинчурин исемендәге Дәүләт драма һәм комедия театрына сәяхәт. ***Йомгаклау***

Тематик укыту планы.
2нче уку елы

№		Темалар	Сәгатьләр саны			Занятие формасы	Аттестация формасы
			барысы	теория	практика		
I		**Кереш өлеш.**	**2**	**2**			
1.1		Кереш. Оештыру. Түгәрәкнең максат, бурычлары. Хезмәт куркынычсызлыгы кагыйдәләре.	2	4		әңгәмә	
II		**Без – яшь артистлар**	**28**	**10**	**18**		
2.1		Сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү.	4	2	2	әңгәмә	
2.2		Сәхнәсерләренәөйрәнү. Видеоязмаларкарау.	4	2	2	Әңгәмә, иҗади эш	
2.3		Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.	4	2	2	Әңгәмә, иҗади эш	Кон.дәрес
2.4		Әкиятләрдән өзекләр сәхнәләштерү. (Укучыларның иҗади эшләре.)	4		4	иҗади эш	
2.5		Татар халык иҗаты. Җырлар тыңлау.	4	2	2	Әңгәмә, иҗади эш	
2.6		Такмак, такмаза, тел шомарткычлар.	4	2	2	Әңгәмә, иҗади эш	
2.7		Шигырь уку өстендә эш	4		4	иҗади эш	Кон. дәрес
III		**Г.Камал “Беренче театр”**	**28**	**2**	**26**		

3.1		Г.Камал “Беренче театр”” спектакле белән танышу	2	2		Әсәрне уку	
3.2		Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	6		6	Практик эш	
3.3		Декорация ясау.	4		4	Практик эш	
3.4		Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	6		6	Иҗади эш	
3.5		Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү	6		6	Иҗади эш	
3.6		Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	4		4	чыгыш	Спектакль кую
IV		**Халык уеннары**	**8**		**8**		
4.1		Уеннар	8		8	Иҗади эш	Кон.дәрес
V		**Х.Ибраһимның “Килмешәк.” спектакле**	**36**	**2**	**34**		
5.1		Яңа әсәр сайлау.Әсәр белән танышу. Х.Ибраһимның “Килмешәк.” спектакле	2	2			
5.2		Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	8		8	Иҗади эш	
5.3		Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	4		8	Иҗади эш	
5.4		Декорация ясау	4		4	Практик эш	
5.5		Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	8		8	Иҗади эш	
5.6		Җырлар, биюләр өйрәнү	2		2	Иҗади эш	
5.7		Киемнәр әзерләү. Сәхнәдә чыгыш ясауга әзерлек.	4		4	Практик эш	
5.8		Тамашачылар алдында чыгыш ясау.	4		4	чыгыш	Спектакль кую
VI		**“Исемең матур-кемнәр куйган?”әдәби-музыкаль кичә**	**22**	**12**	**10**		

6.1		“Исемең матур, кемнәр куйган?” әдәби-музыкаль кичәсе белән таныштыру.	4	4		әңгәмә	
6.2		Сценарий белән таныштыру.Рольләрне бүлү.	4	4		әңгәмә	
6.3		Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	4	4		Иҗади эш	
6.4		Бәйрәм өчен атрибутлар ,костюмнар әзерләү	4		4	Практик эш	
6.5		Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	4		4	Иҗади эш	
6.6		Тамашачылар алдында чыгыш ясау	2		2	Чыгыш ясау	Спектакль кую
VII		**Р.Вәлиев “Шомбай маҗаралары” спектакле**	**22**	**2**	**20**		
7.1		Р.Вәлиевның “Шомбай маҗаралары “ спектакле белән танышу.	2	2		әңгәмә	
7.2		Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	6		6	практик эш	
7.3		Декорация ясау.	2		2	иҗади эш	
7.4		Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	8		8	иҗади эш	
7.5		Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	2		2	практик эш	
7.6		Тамашачылар алдында чыгыш ясау	2		2	чыгыш ясау	Спектакль кую
VIII		**Бәйрәмнәр**	**8**	**4**	**4**		

8.1		Бәйрәмнәр	8	4	4	Иҗади эш	Зачёт
IX		**Ф.Бәйрәмова «Сандугачнын балалары»**	**30**	**2**	**28**		
9.1		Ф.Бәйрәмова «Сандугачнын балалары» спектакле белән танышу	4	2	2	әңгәмә	
9.2.		Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	8		8	практик эш	
9.3		Декорация ясау.	6		6	иҗади эш	
9.4		Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	6		6	иҗади эш	
9.5		Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	2		2		
9.6		Костюмнар әзерләү	2		2		
9.7		Тамашачылар алдында чыгыш ясау	2		2	чыгыш ясау	спектакль кую
X		**Районыбыз талантлары белән танышу**	**28**	**4**	**24**		
10.1		Данлыклы шәхесләре белән танышу	16	4	12	Әңгәмә, иҗади эш	конкурс
10.2		Экскурсияләр	12		12	экскурсия	
XI		**Йомгаклау.**	**4**	**4**			
11.1		Йомгаклау	4	4		Сорау-җавап	зачёт
		Барлыгы	**216**	**44**	**172**		

Программаның эчтәлеге:

Кереш дәрес. Оештыру.(2 сәг.) Мәктәп театры турында әңгәмә. .Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу. Оештыру эшләре. Түгәрәк әгъзаларының бурычлары.

Без – яшь артистлар. (28сәг.) Укучыларның сәнгатьле сөйләм күнекмәләрен үстерү. Сәхнә серләренә өйрәнү.

Киенү-бизәнү осталыгы турында сөйләшү, видеодан чыгышлар карау.
Татар халык иҗаты белән танышу. Татар халык иҗатының үзенчәлекләрен билгеләү.
Индивидуаль рәвештә җырлар, шигырьләр өйрәнү. Киемнәр әзерләү.
Татар халкының сәхнә уеннары, такмак, такмаза, тел шомарткычлар турында мәгълумат
бирү. Сәхнә өчен куелган уеннарны өйрәнү

Спектакльләр өйрәнү.(138сәг.) Г.Камал “Беренче театр”(28 сәг.),Х.Ибраһимның “Килмешәк.” спектакле. (36 сәг.), “Исемең матур-кемнәр куйган?”әдәби-музыкаль кичә. (22 сәг.),
Р.Вәлиев “Шомбай маҗаралары” спектакле. (22 сәг.) Ф.Бэйрэмова «Сандугачнын балалары» спектакле(30 сэг)

Халык уеннары. (8сәг.) Халык уеннарының төрләрен өйрәтү. берничә уенны уйнап карау. Халык уеннарына кызыксыну уяту.Татар халкының сәхнә уеннары, такмак, такмаза, тел шомарткычлар турында мәгълумат бирү. Сәхнә өчен куелган уеннарны өйрәнү, сәхнәдә кую.Балаларны парлы, күмәк биюләргә өйрәтү (бию элементларын кабатлау, көйгә басу, киемнәр әзерләү).Бәйрәмнәрдә чыгыш ясау.

Бәйрәмнәр. (8сәг.) Халык бәйрәмнәренең төрләрен өйрәтү. Аларның килеп чыгышын, кирәклеген аңлату.

Районыбыз талантлары. (28 сәг.) Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән таныштыруны дәвам итү. Районыбызның туган як музеена, Яңа Кенәр балалар иҗат йортына сәяхәт. Композиторларыбыз иҗаты белән танышуны дәвам итү.

Йомгаклау. (4 сәг.) Ел буе өйрәнгәннәргә нәтиҗә ясау.

Организационно-педагогические условия реализации программы

- Организационно-педагогические условия реализации программы – реальная и доступная совокупность условий реализации программы. Занятии объединений дополнительного образования «Яшьлек театры» проводятся в кабинете иностранного языка учреждении «МБОУ Старо-Казеевской СОШ» Камско –Устьинского муниципального района Республики Татарстан. Для реализации общеобразовательной (общеразвивающей) программы есть все необходимые условия. Имеется оснащенная материально-техническая база:
- Кабинет иностранного языка – кабинет№1
- Парты и стулья
- Доска
- Проектор
- Компьютер
- Колонки
- Таблицы
- Актовый зал

Список литературы. Кулланылган әдәбият

1. Федеральный закон от 29.12.2012 №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации» - статья 2 пункты 9, 10, 14; статья 10, пункт 7; статья 12 пункты 1, 2, 4; статья 23 пункты 3, 4; статья 28 пункт 2; статья 48 пункт 1; 75 пункты 1-5; 76

2. Концепция развития дополнительного образования детей (утверждена распоряжением Правительства Российской Федерации от 04.09.2014 №1726-р)

3. Көмеш тарак. Галимҗан Гыйльманов. Шигырьләр, пьесалар, Казан, Татарстан китап нәшрияты, 2000

4. Каюм Насыйри мәзәкләре.

5. «Методические рекомендации по проектированию дополнительных общеразвивающих программ (включая разноуровневые программы)» (направлены письмом Департамента государственной политики в сфере воспитания детей и молодёжи Министерства образования и науки Российской Федерации от 18.11.2015 № 09-3242)

6. «Об утверждении Общих требований к определению нормативных затрат на оказание государственных (муниципальных) услуг в сфере образования, науки и молодёжной политики, применяемых при расчёте объёма субсидии на финансовое обеспечение выполнения государственного (муниципального) задания на оказание государственных (муниципальных) услуг (выполнения работ) государственным (муниципальным) учреждением» (утверждены пунктом 4.1 приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 22.09.2015 №1040)

7. «О примерных требованиях к программам дополнительного образования детей» (Приложение к письму департамента молодёжной политики, воспитания и социальной поддержки детей МО и Н РФ от 11.12.2006 №06-1844)

8. План мероприятий на 2015-2020 годы по реализации Концепции развития дополнительного образования детей (утверждён распоряжением Правительства Российской Федерации от 24.04.2015 №729-р)

9. Порядок организации и осуществления образовательной деятельности по дополнительным общеобразовательным программам (утверждён Приказом Министерства образования и науки России от 09.11.2018 №196)
10. Письмо Министерства образования и науки Российской Федерации от 14.12.2015 № 09-3564 «О внеурочной деятельности и реализации дополнительных общеобразовательных программ»
11. Приказ МОиН РТ № 1465/14 от 20 марта 2014 г. «Об утверждении Модельного стандарта качества муниципальной услуги по организации предоставления дополнительного образования детей в многопрофильных организациях дополнительного образования в новой реакции»
12. Приказ МОиН РТ № 2529/14 от 6 мая 2014 г. «Об утверждении Модельного стандарта качества муниципальной услуги по организации предоставления дополнительного образования детей в общеобразовательных организациях»
13. Положение об общеобразовательных общеразвивающих программах МБУ ДО «Дворец школьников» от 29.08.2016г.
14. СанПин 2.4.4.3.3172-14 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы образовательных организаций дополнительного образования детей» (утверждены постановлением Главного санитарного врача Российской Федерации от 04.07.2014 №41)
15. Сабыйга. Габдулла Тукай.
16. Сайланма әсәрләр. Роберт Миңнуллин. Хәтер-2014
17. Татар әдәбиятыннан хрестоматия. 5 нче сыйныф өчен ярдәмлек, 1999
18. Татар классик драматургиясе. Тарих-2004
19. Татар пьесалары. Антология. Казан, Татарстан китапнәшрияты, 1987

20. «Экспертиза программ дополнительного образования детей, внеурочной деятельности и элективных курсов» (приложение к журналу «Внешкольник» - Бюллетень «Региональный опыт развития воспитания и дополнительного образования детей и молодёжи» № 4, 2014 г.)

Календарный учебный график (первый год)

№	Название раздела, темы	Колич часов	Дата проведения		Форма занятий	Форма контроля (аттеста-ции)
		Всего	Число	Месяц		
1	***Кереш дәрес. “Театр яктылыкка, нурга илтә...” Сәхнә серләре.*** Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу.	2			әңгәмә	агымдагы
2	Театр сәнгате, аның төп үзенчәлеге.	2			әңгәмә	агымдагы
3	Татар театры тарихы, анын беренче адымнары, үткән юлы.	2			әңгәмә	агымдагы
4	Театрның үсеш баскычлары, формалашу чоры	2			практик	агымдагы
5	Беренче драматурглар, аларның әсәрләре	2			төркемнәрдә эш	агымдагы
6	***Сәхнә серләренә өйрәнү.*** «Бичара кыз» әсәрен рольләргә бүлеп уку	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
7	***Театрныңберенче карлыгачлары:*** Габдулла Кариев, С.Волжская һ.б. турында истәлекләр. Беренче труппалар, ачык театр көне турында белешмә.	2			әңгәмә	агымдагы
8	***Драма жанры төрләре:*** трагедия,	2			укытучы	агымдагы

	комедия, драма водевил, мелодрама				сөйләве, әңгәмә	
9	***Сәхнә әсәрләрен иҗат итү, актерлык серләренә өйрәнү, өйрәтү дәресләре*.** Г.Камалның «Беренче театр» әсәреннән өзекләр карау	2			практик	агымдагы
10	Кечкенә күләмле әсәрләр (скетч, мәзәкләр) иҗат итү	2			практик	агымдагы
11	Бүгенге драматурглар, аларнын ижат алымнары: Г.Камал театры коллективы эшчәнлеге; К.Тинчурин исемендәге театр артистлары, аларның иҗаты, театр сәнгатендә тоткан урыннары.	2			практик	агымдагы
12	***Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына виртуаль сәяхәт.*** Театр тарихы белән танышу. https://tinchurinteatr.ru/	2			практик	агымдагы
13	Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрында оештырыла торган махсус проектлар. https://tinchurinteatr.ru/2	2			практик	спектакль кую
14	Театр буйлап экскурсия. (сайт буенча) https://tinchurinteatr.ru/	2			практик	спектакль кую
15	К.Тинчуринның “Сүнгән йолдызлар” спектаклен карау. https://tinchurinteatr.ru/	2			практик	спектакль кую

16	***Татар театрының сәхнәосталары. Марсель Сәлимҗанов, Рауза Хәйретдинова, Ирек Баһманов.***	2			әңгәмә	агымдагы
17	Мизгел һәм гомер. Марсель Сәлимҗановның иҗат юлы.	2			әңгәмә	агымдагы
18	Рауза Хәйретдинова. Гомер сәхнәсе.	2			әңгәмә	агымдагы
19	Ирек Баһманов. Әлмәндәр улы.	2			практик	агымдагы
20	***Актер осталыгы.*** Сәхнә теле. Сәнгатьле сөйләм. Рәсәйнең һәм Татарстанның халык артисты Илдус Әхмәтҗановның шигырь укуын аудиоязмада тыңлау. Х.Туфан шигырьләрен сәнгатьле уку.	2			Сәнгатьле уку	агымдагы
21	***Сәнгатьле уку. Батулла, Юныс Сафиуллин, Зөлфәт Хәким әсәрләрен сәнгатьле уку.*** Сәнгатьле уку – үрнәк уку, тамашычының күңеленә барып җитү һәм хис уяту өчен текст белән ничек эшләргә икәнлеген аңлату.	2			Сәнгатьле уку	агымдагы
22	Шигырьне уку; сүз һәм сүзтезмә, сүз басымын билгеләү; логик басымны билгеләү; мәгънәви кисәкләргә бүлү.	2			Сәнгатьле уку	агымдагы
23	Тыныш билгеләренә игьтибар итү; озын пауза, кыска паузаны билгеләү; тавыш	2			актёрлык осталыгы	агымдагы

	күтәрелеше һәм төшүен билгеләү; интонация.				буенча тренинглар	
24	***Шаян сүз, үткен тел. Аның роле нидә? К.Насыйриның "Иске мәдрәсәдә", "Аңгыралык бәласе" исемле мәзәкләрен сәнгатьле уку һәм сәхнәләштерү.*** Сәхнә теле, сәхнәдә үзен табигый тоту кагыйдәләре, текстны сәнгатьле итеп ятлау, шаян телнең тәэсир көче, юмор һәм сатира турында мәгълүмат бирү.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
25	К.Насыйриның "Иске мәдрәсәдә", "Аңгыралык бәласе" исемле мәзәкләрен уку;эчтәлеген аңлау; үткен тел, юмор, аның роле; сүз басымы, тыныш билгеләренәигътибар итү; пауза, интонация, тавыш куелышы.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
26	Сәхнәләштерү өстендә эшләү: рольләр бүлеп бирү; актерның үз өстендә эшчәнлеге.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
27	Сәхнәләштерү өстендә эшләү: рольләр бүлеп бирү; актерның үз өстендә эшчәнлеге.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
28	Бәяләү. К. Насыйри хикәятләрендә шул чор җитешсезлекләрен үткен тел белән	2			актёрлык осталыгы	йомгаклау

	тәнкыйтьләү осталыгын билгеләү.				буенча тренинглар	
29	***Татар халык әкияте “Алтын алмалар”ны сәхнәләштерү.*** Халык авыз иҗаты жанрлары белән танышу.	2			әңгәмә	агымдагы
30	Әкият төрләре белән танышу, презентацияләү	2			презентацияләү	агымдагы
31	Әкият иҗат итү.	2			практик	агымдагы
32	Иҗат ителгән әкиятләрне сәхнәләштерү	2			практик	агымдагы
33	***Татар халык әкияте “Алтын алмалар”***, 1 нче күренеш	2			практик	агымдагы
34	Рольләр буенча сәнгатьле уку, 1 нче күренеш	2			практик	агымдагы
35	Татар халык әкияте “Алтын алмалар” буенча рольләр бүлешү	2			практик	агымдагы
36	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау. Бай ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
37	Бай хатыны ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
38	Ярлы кеше ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
39	Ярлының хатыны ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
4	7 бала ролен башкаручы артистлар	2			практик	агымдагы

0	белән эш, 1-2 нче балалар					
41	7 бала ролен башкаручы артистлар белән эш, 3-4 нче балалар	2			практик	агымдагы
42	7 бала ролен башкаручы артистлар белән эш, 5-7 нче балалар	2			практик	агымдагы
43	7 бала ролен башкаручы артистлар белән күмәк эш.	2			практик	агымдагы
44	Әкият-тамашаны башкаручылар белән бердәм эш, хәрәкәтләр кую	2			практик	агымдагы
45	Әкият-тамашаны башкаручылар белән бердәм эш, хәрәкәтләр кую	2			практик	агымдагы
46	Әкият-тамашаны башкаручылар белән бердәм эш, хәрәкәтләр кую	2			практик	агымдагы
47	Сәхнәдә чыгыш ясарга өйрәнү: сәхнәдә үзләрен табигый тоту; дөрес, аһәңле сөйләм теле булдыру; хәрәкәтләнү күнегүләре	2			практик	агымдагы
48	Сәхнәдә чыгыш ясарга өйрәнү: сәхнәдә үзләрен табигый тоту; дөрес, аһәңле сөйләм теле булдыру; хәрәкәтләнү күнегүләре	2			практик	агымдагы
49	Сәхнәдә чыгыш ясарга өйрәнү: сәхнәдә үзләрен табигый тоту; дөрес, аһәңле сөйләм теле булдыру; хәрәкәтләнү күнегүләре	2			практик	агымдагы
50	Сәхнәдә чыгыш ясау	2			практик	йомгаклау

51	Фикер алышу, бәяләү.	2			әңгәмә	йомгаклау
52	***Актер осталыгы. Г.Тукайга багышланган декада.*** Осталыкка сәхнә өчен иң кирәкле сыйфатлар: сәнгатьле сөйләм, йөз, хәрәкәт, сәхнәдә үз-үзеңне тоту. Ирешүнең юлы – үз өстеңдә туктаусыз эшләү.	2			практик	агымдагы
53	Г.Тукайга багышланган декадада катнашу өчен төркемнәрдә эш: әсәр сайлау, сәнгатьле уку, сәхнәләштерү	2			сәнгатьле уку	агымдагы
54	Текст өстендә эш: эчтәлеген аңлау; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләре; озын һәм кыска пауза; тавыш куелышы; тавыш үзгәреше (төшүе, менүе), сәнгатьле уку.	2			сәнгатьле уку	агымдагы
55	Сәхнәдә чыгыш ясау.	2			практик	йомгаклау
56	Фикер алышу, бәяләү.	2			әңгәмә	йомгаклау
57	***Сәхнәдә үзеңне тоту серләре. Г. Тукай әсәрләренең геройлары сәхнәдә (укучылар сайлый).*** Сәхнәдә үзеңне иркен, табигый тоту, тормыш материалын үзеңнең байфантазияң белән тулыландыру әһәмиятле турында	2			практик	агымдагы

	мәгълүмат бирү. Кызыксынучанлык, игътибарлылык, яхшы хәтер 2булдыру өстендә эшләү серләре.					
58	***"Милли моңнар" шигырен сайлаучылар белән эш:*** сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
59	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
60	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
61	***“Печән базары, яхуд Яңа Кисекбаш" поэмасын сайлаучылар белән эш***	2			практик	агымдагы
62	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы

63	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
64	***Районыбыз талантлары.*** Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән танышу.	2			әңгәмә	агымдагы
65	Районның Туфан Миннуллин музеена сэяхэт	2			экскурсия	арадаш
66	Туфан Миннуллин музеена сэяхэт (Олы Мэрэтхужа). Драматургнын туган авылы.	2			экскурсия	арадаш
67	“Туган як”музеена сәяхәт(район)	2			экскурсия	арадаш
68	Мәктәп музеена сәяхәт	2			экскурсия	арадаш
69	“Музейлардан алган тәэсирем” иҗади эш	2			иҗади эш	зачет
70	***К. Тинчурин исемендәге татар Дәүләт Академия театрына сәяхәт.***	2			экскурсия	арадаш
71	“Театр дөньясы турында фикерләрем” иҗади эш	2			иҗади эш	зачет
72	***Йомгаклау***	2			әңгәмә	йомгаклау

Календарный учебный график (второй   год)

№	число	месяц	Форма занятия	Кол.ч	Название раздела, темы	Форма контроля
				2	**Кереш өлеш**	
1			Әңгәмә	2	Кереш . Мәктәп театры турында әңгәмә. .Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу.	
II				**28**	**Без – яшь артистлар.**	
2			Практик эш	4	Сәнгатьлесөйләмкүнекмәләренүстерү.	
3			Практик эш	4	Сәнгатьлесөйләмкүнекмәләренүстерү.	
4			Практик эш	4	Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.	
5			Практик эш	4	Сәхнә серләренә өйрәнү. Видеоязмалар карау.	
6			Практик эш	4	Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.	
7			Практик эш	4	Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.	
III				**28**	**Г.Камал “Беренче театр”**	
8			Рольле уен	2	Г.Камал “Беренче театр” пьесаның эчтәлеге белән танышу. Рольләргә бүлеп уку.	
9			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	
10			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	
11			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	
12			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.Сәнгатьле итеп сөйләргә өйрәнү.	

13			Практик эш	2	Хәрәкәтләнү күнегүләре	
14			Иҗади эш	2	Декорация ясау.	
15			Иҗади эш	2	Декорация ясау.	
16			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	
17			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	
18			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	
19			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	
20			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	
21			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	
IV				**8**	**Халык уеннары**	
22			Рольле уен	4	Рольле уеннар.	
23			Рольле уен	4	Җырлы-биюле уеннар.	
V.				**36**	**Х.Ибраһимның “Килмешәк.” спектакле**	
24			Практик эш	2	Яңа әсәр сайлау.Әсәр белән танышу.Х.Ибраһимның “Килмешәк.” спектакле	
25			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
26			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
27			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
28			Практик эш	2	Сәнгатьлеукубуенчаэш.	
29			Практик эш	2	Сәнгатьлеукубуенчаэш.	
30			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау.	
31			Практик эш	2	Килмешәк ролен башкаручы артист белән эш.	
32			Практик эш	2	Чуаркай ролен башкаручы артист белән эш.	
33			Практик эш	2	Чебиләр ролен башкаручы артистлар белән эш.	
34			Иҗади эш	2	Декорация ясау.	
35			Иҗади эш	2	Декорация ясау.	

36			Иҗади эш	2	Декорация ясау.	
37			Иҗади эш	2	Декорация ясау.	
38			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	
40			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү.	
41			Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау	Спектакль кую
42			Чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау	Иҗади концерт
VI				**22**	**“Исемең матур-кемнәр куйган?”әдәби-музыкаль кичә**	
43				4	“Исемең матур, кемнәр куйган?” әдәби-музыкаль кичәсе белән таныштыру.	
44			Практик эш	4	Сценарий белән таныштыру.Рольләрне бүлү.	
45			Практик эш	4	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
46				4	Бәйрәм өчен атрибутлар ,костюмнар әзерләү	
47				**4**	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү	
48			чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау	Сп. кую
VII				**22**	**Р.Вәлиев “Шомбай маҗаралары” спектакле**	
49			Практик эш	2	Р.Вәлиевның “Шомбай маҗаралары “ спектакле белән танышу.	
50				2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
52			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
53				2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
54			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	
55			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	
56			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	
57			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	

58			Практик эш	2	Декорация ясау.	
60			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү	
61			чыгыш ясау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау	Сп. кую
VIII				**8**	**Бәйрәмнәр**	
62			Әңгәмә	4	Татар халык бәйрәмнәре.	
63			Викторина	4	Йола бәйрәмнәре.	Зачёт
IX				**30**	**Ф.Бэйрэмова «Сандугачнын балалары»**	
64			Практик эш	4	Ф.Бэйрэмова «Сандугачнын балалары» спектакле белэн танышу	
65			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
66			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
67			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
68			Практик эш	2	Бүленгән рольләр буенча сүзләрне ятлау.	
69			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	
70			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	
71			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	
72			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	
73			Практик эш	2	Рольләрне башкаручыларны аерым-аерым тыңлау	
74			Практик эш	4	Декорация ясау.	
75			Практик эш	2	Әсәрне сәхнәләштерү. Кимчелекләрне төзәтү	
76			Чыгыш чсау	2	Тамашачылар алдында чыгыш ясау	Сп. кую
X				**28**	**Районыбыз талантлары белән танышу**	
77			Әңгәмә	2	Районнан чыккан язучылар һәмсәнгатьәһелләребеләнтаныштыруныдәвамитү.	

78			Практик эш	2	Татар халык шагыйре Г.Тукайныңшигырьләренуку, сәнгатьлеукукүнекмәләренүстерү.	
79			Фикер алышу	6	Туган ягым – яшел бишек. Бүгенгекөнэкологикпроблемалар. Күзәтүләр буенча фикер алышу.	
80			Конкурс	2	Композиторларыбыз иҗатыбеләнтанышуныдәвамитү.	
81			Кызыклы кешеләр белән очрашу	4	Районыбызның данлыклы шәхесләре белән танышу	
82			Экскурсия	6	Районыбызның туган як музеена сәяхәт. Казан шэхэренэ экскурсиялэр.	
83			Экскурсия	6	Экскурсия	Кон. дәрес
XI				**4**	**Йомгаклау**	
84			викторина	4	Йомгаклау	

Кушымта №1

1. **М.Әхмәтҗановның шигырен сәнгатле итеп укыгыз.**

Туган телгә өйрәттек.
Безнең авылга шәһәрдән
Кайтты бер кылтык малай.
Урысча гына сөйләшә,
Бердә сер бирмиалай.

Без дәтөшеп калган түгел:
Урысчаныаңлыйбыз.
Тик “теленнебелмибез” дип
Шаяртабыз, алдыйбыз.

ҖәйэчендәАйратыбыз
Урысчаныташлады.
Безнеңбеләнтугантелдә
Сөйләшәдәбашлады.

Кылтыклыгы да югалды,
Эрелегедәбетте.
Шулайитеп, безнеңавыл
Анычынкешеитте.

Аңлап уку күнекмәләре буенча биремнәр:

1. Шигырьне игътибар белән укып чык, мәгънәви кисәкләргә бүлеп, исемнәр бир. (0-5 балл)
2. Укучылар, шигырь нәрсә турында иде? (Туган тел турында. Туган телнең кешене чын кеше итүе турында.) (0-5 балл)

3. ШӘҺӘРДӘН сүзендә басым кайсы иҗеккә төште? (соңгы иҗеккә төште.)
-Ә ни өчен соң ул соңгы иҗеккә төште? (Чөнки татар телендә басым соңгы иҗеккә төшә.) (0-5 балл)
4. АҢЛЫЙБЫЗ сүзендә басым кайсы иҗеккә төшә? (Басым 2 нче иҗеккә төшә.)
-Ә ни өчен икенче иҗеккә төшә? Нигә соңгы иҗеккә түгел? (Чөнки хәзерге заман хикәя фигыльләрдә басым зат-сан кушымчасы алдына төшә.) (0-5 балл)

Белемнәрне бәяләү:

19-20 – бик югары;

16-18- югары;

10-17- уртача;

0-9 – түбән

Кушымта №2

“Ат чебене”

1.Текстны игътибар белән бер кат укып чык.

Чын исеме Хәсән булса да, аны Калимәт малайлары “Ат чебене” дип йөртәләр иде. Ун яшеннән ул ат янында чуала башлады. Кәнүшнидә яңа бер колын туса, иң элек ул килеп җитә.

Унике яшеннән инде ул олы кешеләр ярдәменнән башка ат җигәргә өйрәнде. Атның ялына ябышып йөри, арба өстенә басып, камытын кидертә.Тик камыт бавын тартырга гына көче җитми аның. Эш шуңа килеп терәлгәч, борынын тартып, ат-арба тирәсендә әйләнә башлый...

Җәй көне Хәсән болында атлар янында. Чакырыпалмасаң, улашарга да кайтмый.

Артышлытау буендайомшакмүкүләнеүсә. Үләнөстеннәнмүкәләп бар-саң, күзнекамаштырып, җирҗиләгекилепчыга. Кып-кызыл!

Артышарасындайөрептуйгач, Хәсән, әтисекебек, кулларны баш астынакуеп, йомшакмүкүләнеөстенәсузылыпята. Рәхәтболайятуы! Колактөбендәгенәчикерткәләрсайраша, бал кортларыоча, үләнбашларынсыйпап, җилисепкитә.

2. Аңлап уку күнекмәләре буенча биремнәр:

1. Кемне “Атчебене” дипйөртәләр?

А) Хуҗа ә) Хәсән б) Хөсәен

2. Ничәяшьтәнаңа “атҗене“ кагыла?

А) 12 ә) 10 б) 11

3. Артышлы тау өстендәйөрепарач, улнәрсәөстендәятаргаярата?

А)үлән | ә) мүкүләне | в) печән

4. Җәйкөнеулкайлардайөри?

А) болында | ә) су буенда | в) кырда

5. Сер булмаса, үскәч, кем булыргателисең?

Белемнәрне бәяләү:

19-20 – бик югары;

16-18- югары;

10-17- уртача;0-9 – түбән